

გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე,
ია მეზონია, ლამარა ქურჩიშვილი

მათემატიკა

II კლასი

მოსწავლის წიგნი

II ნაწილი

გრიფინიჭებულია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების
სამინისტროს მიერ 2023 წელს



გამომცემლობა **ინტელექტი**
თბილისი 2023

გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე,
ია მეზონია, ლამარა ქურჩიშვილი

მათემატიკა

II კლასი

II ნაწილი

მოსწავლის წიგნი

გამომცემლობა **ინტელექტი**

თბილისი 2023

I გამოცემა

რედაქტორი

დამკაბადონებელი

ტექსტის ამკრეფი

გარეკანის დიზაინერები

მხატვარი

თეიმურაზ ვეფხვაძე

ვიოლა ტულუში

მართა ნიკლაური

გურამ გოგიშვილი

ილია ხელაია

ნანა მიქაბერიძე

ISBN 978-9941-31-652-4 (II ნაწილი)

© გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე, ია მეზონია, ლამარა ქურჩიშვილი, 2023.

© გამომცემლობა „ინტელექტი“, 2023.

გამომცემლობა **ინტელექტი**

თბილისი, ილია ჭავჭავაძის გამზ. 5. ტელ.: 2-25 05 22

www.intelekti.ge intelekti@caucasus.net

INTELEKTI PUBLISHERS

5 Iliia Chavchavadze Ave., Tbilisi, Georgia. Tel.: (995 32) 2-25 05 22

სარჩევი

რჩევები წიგნით სარგებლობისთვის.....5

რიცხვების შეკრება და გამოკლება

11	ვიყენებთ რიცხვით კიბეს.....	6
12	მივუმატოთ ერთნიშნა რიცხვი.....	9
13	გამოვაკლოთ ერთნიშნა რიცხვი.....	12
14	ვითვლით და ვუმატებთ ათეულებს.....	16
15	გამოვაკლოთ ათეულები.....	19
16	შევკრიბოთ ორნიშნა რიცხვები.....	24
17	გამოვაკლოთ ორნიშნა რიცხვები.....	27
18	ორნიშნა რიცხვების შეკრებისა და გამოკლების სხვადასხვა ხერხი.....	32
19	ლუნი და კენტი რიცხვები.....	35

სიდიდე. ზომა

1	ქართული ფული.....	41
2	ამოვხსნათ ამოცანები.....	46
3	დრო. რა დროა?.....	52
4	სიგრძის ერთეულები.....	58

გეომეტრიული ფიგურები. ორიენტირება

1	მარჯვნივ, მარცხნივ, ზემოთ თუ ქვემოთ?.....	63
2	ფიგურები.....	68
3	ვადარებთ ფიგურების ზომებს	80
4	ფიგურის შიგა და გარე წერტილები. ფიგურის საზღვარი....	84
5	ტოლია ეს ფიგურები?	89
6	საკოორდინატო ბადე	92
7	შევადაროთ მიმდევრობები. შევავსოთ მიმდევრობა	96
8	გამეორება.....	101



რჩევები წიგნით სარგებლობისთვის

წაიკითხეთ ეს რჩევები, გაეცანით სპეციალური სიმბოლოების დანიშნულებას.



ეს სიმბოლო კლასში ამოსახსნელი ამოცანების დანყებაზე მიგვითითებს. ამ ამოცანების ნომრები წრეებშია ჩასმული, ფერადიცაა, მაგალითად, **4**.



ეს სიმბოლო შინ მუშაობისას განკუთვნილ ამოცანებს წარმოგვიდგენს. ამ ამოცანების ნომრები სამკუთხედებშია ჩასმული, მაგალითად, **1**.



ამ სიმბოლოს მოსდევს ამოცანები, რომელთა ამოსახსნელად ხშირად საკმაო გამჭრიახობის გამოვლენაც მოგვინევს. ამ ამოცანების ნომრები ოთხკუთხედშია ჩასმული, მაგალითად, **4**.



ამ სიმბოლოთი ჯგუფური მუშაობისთვის განკუთვნილი ამოცანებია გამოყოფილი.



ამ სიმბოლოთი თამაშებია აღნიშნული. მათში გამარჯვება შეუძლებელია მათემატიკური ცოდნის გარეშე.



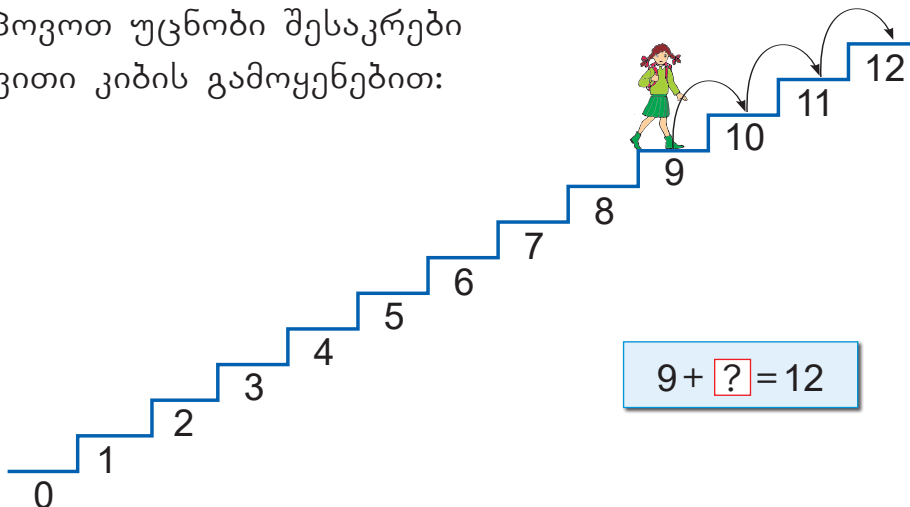
ვინ იქნება პირველი. ამ სიმბოლოთი წარმოდგენილი ამოცანების ამოხსნისას ეცადეთ, გამჭრიახობასთან ერთად, სხარტი აზროვნებაც გამოავლინოთ.



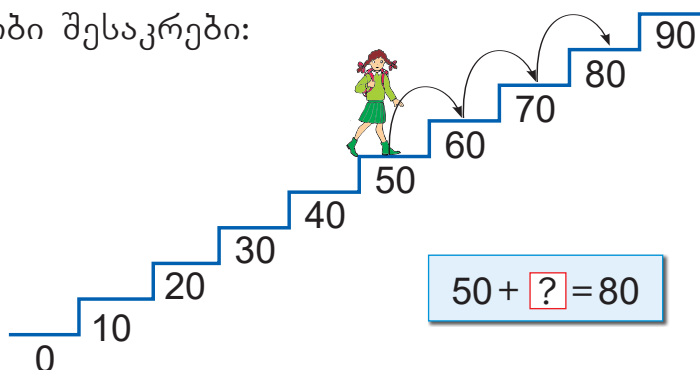
ეს სიმბოლო ხშირად შეგახსენებთ, რომ წიგნში დაუშვებელია რაიმე ჩანაწერის გაკეთება. ჩანაწერები მხოლოდ რვეულში უნდა გაკეთდეს.



1 ვიპოვოთ უცნობი შესაკრები რიცხვითი კიბის გამოყენებით:



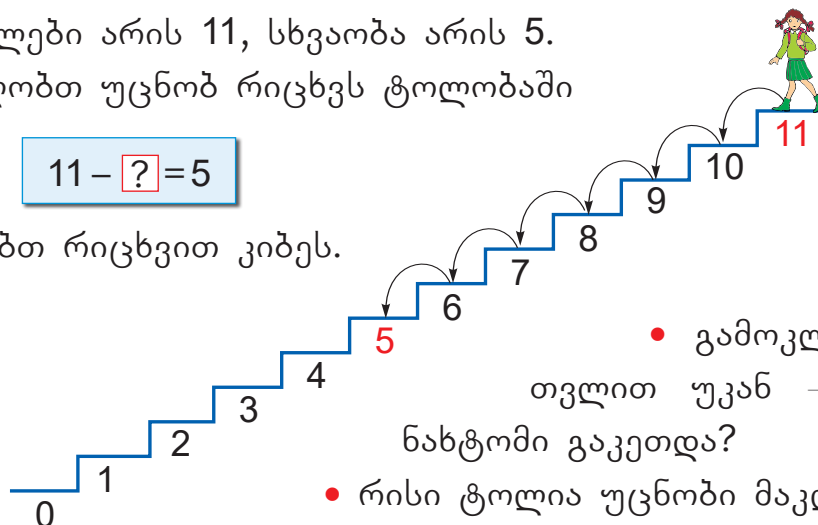
2 იპოვეთ უცნობი შესაკრები:



3 საკლები არის 11, სხვაობა არის 5. ვპოულობთ უცნობ რიცხვს ტოლობაში

$11 - ? = 5$

ვიყენებთ რიცხვით კიბეს.

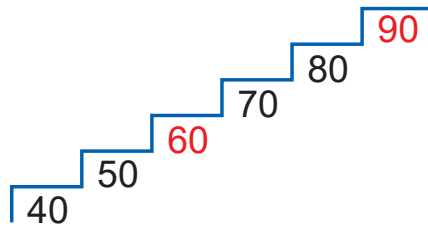


- გამოკლებისას ვითვლით უკან — რამდენი ნახტომი გაკეთდა?
- რისი ტოლია უცნობი მაკლები?

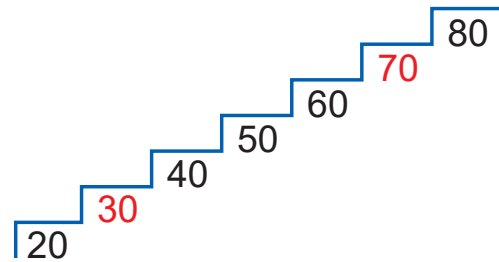


4 გამოიყენეთ რიცხვითი კიბე და იპოვეთ უცნობი მაკლები, თუ:

① საკლები არის 90,
ხოლო სხვაობა — 60.



② საკლები არის 70,
ხოლო სხვაობა — 30.



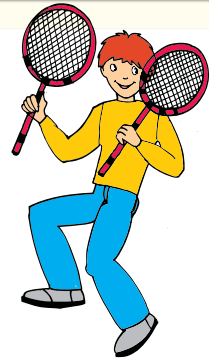
5 გამოიყენეთ უკუთვლა ერთის ბიჯით და იპოვეთ უცნობი მაკლები:

① $9 - \square = 5$; ② $17 - \square = 8$; ③ $15 - \square = 9$; ④ $19 - \square = 11$.

6 ჩანერეთ თითოეული რიცხვი ათეულებისა და ერთეულების ჯამის სახით (ერთეულების რაოდენობა 10-ზე ნაკლები იყოს):
32; 54; 63; 96.

7

რატის 50 ლარი ჰქონდა. მან ორი ცალი 20-ლარიანი ჩოგანი იყიდა. რა თანხა დარჩებოდა მას?



8 მზიას 49 ლარი აქვს. შეძლებს თუ არა იგი:

- სამი ცალი 20-ლარიანი ჩანთის შეძენას?
- ხუთი ცალი 10-ლარიანი ალბომის შეძენას?
- ორი ცალი 20-ლარიანი საცურაო კოსტიუმის შეძენას? რამდენი ლარი დარჩება?



1 გამოიყენეთ რიცხვითი კიბე ან ერთის ბიჯით თვლა და იპოვეთ უცნობი შესაკრები:

- ① $8 + \square = 12$; ② $7 + \square = 10$; ③ $6 + \square = 11$; ④ $\square + 5 = 13$.

2 გამოიყენეთ უკუთვლა და იპოვეთ უცნობი მაკლები:

- ① $11 - \square = 8$; ② $12 - \square = 9$; ③ $10 - \square = 7$; ④ $14 - \square = 11$.



3 გამოიყენეთ რიცხვითი კიბე და იპოვეთ უცნობი მაკლები:

- ① $9 - \square = 4$; ② $9 - \square = 6$; ③ $11 - \square = 9$; ④ $12 - \square = 5$.

4 იპოვეთ $\square + 5 = 11$ ტოლობის უცნობი შესაკრები.

5 იპოვეთ $3 + \square = 10$ ტოლობის უცნობი შესაკრები.



შეარჩიეთ სწორი პასუხი (იზუსტეთ რვეულში)



1 $11 - 5 = 6$ ტოლობაში 11 არის
ა) მაკლები ბ) საკლები გ) ჯამი.

2 $12 - 4 = 8$ ტოლობაში 4 არის
ა) მაკლები ბ) საკლები გ) სხვაობა.

3 $40 + 30 = 70$ ტოლობაში 40 არის
ა) საკლები ბ) შესაკრები გ) ჯამი.





შევკრიბოთ: $23+4$

ათეულები	ერთეულები	ათეულები	ერთეულები	ათეულები	ერთეულები

ათეულები	ერთეულები	ათეულები	ერთეულები	ათეულები	ერთეულები
$+$ 2	3	$+$ 2	3	$+$ 2	3
	4		4		4
			7		7

1 გამოიყენეთ რიცხვების წარმოდგენა სათვლელი ჩხირებით და იპოვეთ ჯამი:

1

ათეულები	ერთეულები	ათეულები	ერთეულები
$+$ 3	6		
	3		

2

ათეულები	ერთეულები	ათეულები	ერთეულები
$+$ 4	5		
	2		



2 გამოიყენეთ რიცხვების წარმოდგენა და შეკრიბეთ:

1 $37+2$; 2 $44+5$; 3 $65+3$; 4 $82+6$.

3

ვიყენებთ თვლას და ვკრებთ: $58+3$

ვინყებთ თვლას — ვასახელებთ 3 რიცხვს 58-ის შემდეგ:

59, 60, 61.

$58+3=?$

გამოიყენათ თვლა და შეკრიბათ:

4 $62+3$

5 $18+3$

6 $79+2$

7 $78+3$

საშინაო



შეკრიბათ რიცხვები (გამოიყენათ რიცხვების წარმოდგენა ჩხირებით):

1

ათეულები	ერთეულები
4	1
+	4

ათეულები	ერთეულები

2

ათეულები	ერთეულები
2	6
+	3

ათეულები	ერთეულები



3

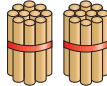


ათეულები	ერთეულები
3	7
+	2

ათეულები	ერთეულები



4

ათეულები	ერთეულები
2	4
	3

ათეულები	ერთეულები
	
	



პიყენებოთ თვლას და ვკრებოთ:

5

$$56 + 3$$

56	?	?
----	---	---

$$56 + 3 = ?$$

6

$$96 + 3$$

?	?	?
---	---	---

$$96 + 3 = ?$$

7

$$66 + 2$$

?	?
---	---

$$66 + 2 = ?$$

8

$$49 + 2$$

?	?
---	---

$$49 + 2 = ?$$

9

$$73 + 4$$

?	?	?	?
---	---	---	---

$$73 + 4 = ?$$

10

$$18 + 4$$

?	?	?	?
---	---	---	---

$$18 + 4 = ?$$

შეარჩიეთ სწორი პასუხი (იმუშავებთ რვეულში)



1 $79 + 2 =$
 ა) 80 ბ) 81 გ) 82.

2 $49 + 2 =$
 ა) 51 ბ) 49 გ) 50.

3 $39 + 2 =$
 ა) 41 ბ) 40 გ) 42.

4 $89 + 2 =$
 ა) 90 ბ) 91 გ) 92.

5 $49 + 3 =$
 ა) 50 ბ) 52 გ) 51.

6 $23 + 4 =$
 ა) 26 ბ) 27 გ) 28.

7 $25 + 4 =$
 ა) 29 ბ) 28 გ) 30.

8 $38 + 2 =$
 ა) 39 ბ) 40 გ) 41.

9 $67 + 5 =$
 ა) 71 ბ) 72 გ) 73.

10 $88 + 4 =$
 ა) 82 ბ) 94 გ) 92.



გამოვაკლოთ: $28 - 6$

წარმოვადგინოთ 28

ათეულები	ერთეულები

ვაკლებთ ერთეულებს

ათეულები	ერთეულები
2	8
	6
	2

ვაკლებთ ათეულებს

ათეულები	ერთეულები
2	8
	6
2	2

გამოიყენეთ რიცხვის წარმოდგენა სათვლელი ჩხირებით და გამოაკელით:

1

ათეულები	ერთეულები
3	7
	5

ათეულები	ერთეულები



2

ათეულები	ერთეულები
2	9
	4

ათეულები	ერთეულები

3

ათეულები	ერთეულები
3	8
	2

ათეულები	ერთეულები



გამოიყენეთ უკუთვლა და გამოაკალით (იხილეთ ნიმუში):

ნიმუში

$62 - 3$

ვითვლით უკან 62-ის შემდეგ 3 ერთეულით

61 60 59

$62 - 3 = 59$



4

$54 - 3$

--	--	--

$54 - 3 = \square$

5

$34 - 4$

--	--	--	--

$34 - 4 = \square$

6

$95 - 3$

--	--	--

$95 - 3 = \square$

7

$82 - 4$

--	--	--	--

$82 - 4 = \square$

8

შეარჩიეთ გამოკლების რაიმე ხერხი და იპოვეთ სხვაობა:

① $33 - 2$;

② $49 - 4$;

③ $58 - 5$;

④ $64 - 3$.

მოისაზრა



შეარჩიეთ გამოტოვებული ციფრი:

1

ათეულები	ერთეულები
3	1
+	?
3	6

2

ათეულები	ერთეულები
6	4
+	?
6	8

3

ათეულები	ერთეულები
4	9
-	?
4	1

4

ათეულები	ერთეულები
1	8
-	?
1	4

5

ათეულები	ერთეულები
8	6
-	?
8	0

6

ათეულები	ერთეულები
5	4
+	?
5	7



გამოიყენეთ რიცხვების წარმოდგენა სათვლელი ჩხირებით და გამოაკალით:

1

ათეულები	ერთეულები
4	5
-	3
?	?

ათეულები	ერთეულები

2

ათეულები	ერთეულები
2	6
-	3
?	?

ათეულები	ერთეულები

გამოიყენეთ უკუთვლა და გამოაკალით:

3

$63 - 3$

$63 - 3 = \square$

4

$55 - 3$

$55 - 3 = \square$

5

$36 - 4$

$36 - 4 = \square$

6

$72 - 3$

$72 - 3 = \square$

7

$50 - 1$

$50 - 1 = \square$

8

$43 - 4$

$43 - 4 = \square$



9

კოტემ ასე შეასრულა გამოკლება:

$60 - 3 = 63$

თქვენი აზრით, რა მსჯელობამ მიიყვანა შეცდომაზე კოტე?



10

თინიკომ ასე შეასრულა გამოკლება: $61 - 4 = 21$

• შეეცადეთ ახსნათ, რა გზით ცდილობდა სხვაობის პოვნას თინიკო.

- იპოვეთ სხვაობა.

11

იმედამ ასე შეკრიბა რიცხვები: $42 + 5 = 97$

- რა გზით ცდილობდა იმედა ჯამის პოვნას?
- თქვენ რა რიცხვს მიიღებთ ამ შეკრებისას?



მათემატიკური თამაში:

„ათეულებით (ათის ბიჯით) თვლა“ არ მეშლება
ჯგუფებს ურიგდებათ 10-10 ბარათი:

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90

1 11 21 31 41 51 61 71 81 91

2 12 22 32 42 52 62 72 82 92

3 13 23 33 43 53 63 73 83 93

4 14 24 34 44 54 64 74 84 94

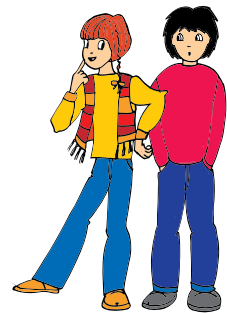
5 15 25 35 45 55 65 75 85 95

6 16 26 36 46 56 66 76 86 96

7 17 27 37 47 57 67 77 87 97

8 18 28 38 48 58 68 78 88 98

9 19 29 39 49 59 69 79 89 99



თითოეულ ბარათზე რიცხვები მიღებულია 10-ის ბიჯით თვლისას. ჯგუფის წევრები ინანილებენ ბარათებს (საჭიროების შემთხვევაში, ზოგიერთ მოსწავლეს შეიძლება 2 ან მეტი ბარათი გადაეცეს).

მასწავლებელი ასახელებს რაიმე ორნიშნა რიცხვს. მოსწავლემ, რომლის ბარათზეც ეს რიცხვია გამოსახული, უნდა ასწიოს ბარათი. ყოველი დასახელებისას 1 ქულა დაენერება იმ ჯგუფს, რომლის წევრი სწორად და ყველაზე სწრაფად წარმოადგენს ბარათს (ამ გუნდის სხვა წევრები კი ბარათებს არ წარმოადგენენ). გაიმარჯვებს გუნდი, რომელიც ყველაზე მეტ ქულას დააგროვებს.



1 აღმოაჩინეთ რიცხვების ასეთი წარმოდგენის რაიმე წესი და ამავე წესით გააგრძელეთ რიცხვების ამონერა რვეულში:

① 12, 22, 32, 42, ...

④ 3, 13, 23, 33, ...

② 5, 15, 25, 35, ...

⑤ 9, 19, 29, 39, ...

③ 4, 14, 24, 34, ...

⑥ 16, 26, 36, 46, ...

$35 + 30$ შეკრება შეიძლება ათეულებით თვლის გამოყენებით შევასრულოთ: ვითვლით 10-ებით, ვუმატებთ ათეულს 3-ჯერ.

45 55 65

$35 + 30 = 65$

შეიძლება გამოვიყენოთ ცხრილი:

5 15 25 35 45 55 65 75 85 95

გამოიყენეთ თვეს ათეულებით და შეკრიბეთ:

② $44 + 10$

③ $73 + 20$

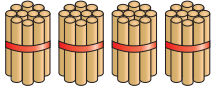
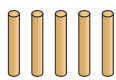
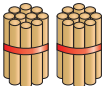
④ $18 + 30$

⑤ $66 + 30$

⑥ $15 + 30$

⑦ $55 + 20$

8 გამოიყენეთ სათვლელი ჩხირები და შეკრიბეთ: $45 + 20$

ათეულები	ერთეულები
	
	

	ათეულები	ერთეულები
+	4	5
	2	0
	?	?

9 გამოიყენეთ სათვლელი ჩხირები და შეკრიბეთ: $24 + 30$

ათეულები	ერთეულები

ათეულები	ერთეულები
2	4
3	0
+	
?	?

შეარჩიეთ სწორი პასუხი (იზუსტეთ რვეულში)



1 $33 + 10 =$
 ა) 43 ბ) 53 გ) 63.

2 $45 + 10 =$
 ა) 54 ბ) 55 გ) 35.

3 $85 + 10 =$
 ა) 76 ბ) 86 გ) 95.

4 $76 + 20 =$
 ა) 86 ბ) 96 გ) 78.

5 $22 + 40 =$
 ა) 62 ბ) 42 გ) 26.

6 $52 + 30 =$
 ა) 55 ბ) 80 გ) 82.

7 $63 + 30 =$
 ა) 66 ბ) 93 გ) 83.

8 $31 + 40 =$
 ა) 35 ბ) 81 გ) 71.

საუბინაო



გამოიყენეთ სათვლელი ჩხირებით რიცხვების წარმოდგენა და შეკრიბეთ:

1 $32 + 20$

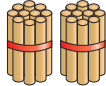
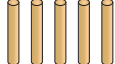
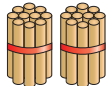
ათეულები	ერთეულები

ათეულები	ერთეულები
3	2
2	0
+	
?	?

$32 + 20 = \boxed{?}$

2

$25 + 20$

ათეულები	ერთეულები
	
	

ათეულები	ერთეულები
2	5
2	0
?	?

$25 + 20 = \square$



3

$42 + 30$

4

$45 + 30$

5

$61 + 20$

6

$27 + 30$

გამოიყენეთ ათეულებით თვლა და შეკრიბეთ:

7

$45 + 30$

?	?	?
---	---	---

$45 + 30 = \square$

8

$14 + 30$

?	?	?
---	---	---

$14 + 30 = \square$

9

$28 + 40$

?	?	?	?
---	---	---	---

$28 + 40 = \square$

10

$17 + 20$

11

$32 + 30$

მოისაზრე



1

ლია ორი წლის შემდეგ იქნება 9 წლის, რამდენი წლისა ყოფილა ის ერთი წლის წინ?

2

რიგში 10 ბავშვია. ანას წინ 3 ბავშვია, ბექას უკან — 2 ბავშვი. რამდენი ბავშვია ანასა და ბექას შორის?

3

რიგში 9 ბავშვია. თიკას წინ 5 ბავშვია. ქეთის უკან — 6 ბავშვი. რამდენი ბავშვია მათ შორის?



1 დაუკვირდით რიცხვების ცხრილს:

0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
1	11	21	31	41	51	61	71	81	91
2	12	22	32	42	52	62	72	82	92
3	13	23	33	43	53	63	73	83	93
4	14	24	34	44	54	64	74	84	94
5	15	25	35	45	55	65	75	85	95
6	16	26	36	46	56	66	76	86	96
7	17	27	37	47	57	67	77	87	97
8	18	28	38	48	58	68	78	88	98
9	19	29	39	49	59	69	79	89	99



- რა რიცხვებია მიმდევრობით ამონერილი თითოეულ სტრიქონში?
- რა რიცხვებია ამონერილი მიმდევრობით თითოეულ სვეტში?
- რომელ სვეტშია რიცხვი 35? დაასახელეთ 35-ის წინა და მომდევნო რიცხვები. სად არის ეს რიცხვები განლაგებული?
- რომელ სტრიქონშია 56? დაასახელეთ მასზე 10-ით მეტი და 10-ით ნაკლები რიცხვები. სად არის ეს რიცხვები განლაგებული?
- გამოიყენეთ ცხრილი და შეასრულეთ შეკრება $47+20$. სტრიქონში უნდა გადავთვალოთ თუ სვეტში?
- გამოიყენეთ ცხრილი და დათვალეთ უკან ათეულებით:
86, 76, ...

გამოვიყენოთ უკუთვლა ათეულებით და შევასრულოთ გამოკლება: $72 - 30$.

ვითვლით 72-დან უკან სამ ათეულს:

62 52 42

$72 - 30 = 42$

გამოიყენეთ უკუთვლა ათეულეებით ან რიცხვების ცხრილი და გამოაკალით:

2 $35 - 10$

3 $85 - 50$

4 $67 - 40$

5 $53 - 30$

6 $76 - 20$

7 $72 - 40$

8 ვანიკოს 65 თეთრი ჰქონდა. დახარჯა 50 თეთრი. რამდენი თეთრი დარჩა ვანიკოს?

9 ბექას 83 ლარი ჰქონდა. 60 ლარით ციგა იყიდა. რამდენი ლარი დარჩა ბექას?

10 სანყოფში 97 ყუთი კარაქი იყო. შაბათს და კვირას ორმოც-ორმოცი ყუთი გასცეს. რამდენი ყუთი დარჩებოდა ამის შემდეგ?



გამოვიყენოთ სათვლელი ჩხირებით რიცხვების წარმოდგენა და გამოვაკლოთ:

ნიმუში

$37 - 20$

ათეულები	ერთეულები	ათეულები	ერთეულები	ათეულები	ერთეულები
				3	7
				2	0
				1	7

$37 - 20 = 17$